

پژوهش‌های فیزیولوژی و مدیریت در ورزش

دوره ۱۳، شماره ۲، پاییز ۱۴۰۰

ص ص: ۲۰۹-۱۹۵

نقش توانمندی‌های علمی تخصصی مدیران و اعضای هیأت‌های ورزشی در وقوع حوادث ورزشی

اصغر حقیقی*^۱ - مسعود نادریان جهرمی^۲ - یونس محمدزاده^۳ - اصغر نیک سرشت^۴

۱. دکتری تخصصی مدیریت راهبردی ورزش، گروه تربیت بدنی، اداره کل آموزش و پرورش استان فارس، شیراز، ایران
۲. استاد، گروه مدیریت علوم ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه دولتی اصفهان، اصفهان، ایران
۳. استادیار، گروه تربیت بدنی، موسسه آموزش عالی زند، شیراز، ایران
۴. استادیار، گروه تربیت بدنی، دانشگاه آزاد اسلامی جهرم، ایران.
(تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۰۵/۳۱، تاریخ تصویب: ۱۳۹۹/۰۳/۳۱)

چکیده

فعالیت‌های ورزشی همان‌طور که نشاط روحی و سلامت جسمی در پی دارد، ممکن است آسیب‌ها و حوادث ناگواری را نیز به دنبال داشته باشد. هدف از تحقیق حاضر بررسی ارتباط بین توانمندی‌های علمی - تخصصی مدیران ورزشی با وقوع حوادث ورزشی و تعهدات بیمه ورزشکاران در استان فارس بود. پژوهش از نوع تحقیقات زمینه‌ای-پیمایشی بود که به صورت میدانی انجام گرفت. جامعه آماری پژوهش تمامی مدیران و اعضای هیأت‌های ورزشی با استعلام از ادارات ورزش و جوانان (N=۲۱۰۰) بودند که به روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای و براساس جدول مورگان ۳۳۰ نفر به عنوان نمونه انتخاب شدند. ابزار گردآوری اطلاعات، پرسشنامه محقق ساخته بود که روایی آن به تأیید ۲۰ نفر از متخصصان رسید و پایایی آن به روش باز آزمون با ضریب ۰/۸۶ تأیید شد. برای تجزیه و تحلیل اطلاعات از روش‌های آماری توصیفی و استنباطی و روش مدل معادلات ساختاری به کمک دو نرم‌افزار AMOS و SPSS استفاده شد. نتایج نشان داد بین توانمندی‌های علمی-تخصصی مدیران ورزشی با کاهش آسیب‌های ورزشی و دیگر مؤلفه‌های پژوهش، ارتباط معناداری وجود دارد (p<۰/۰۵)؛ اگرچه بیمه ورزشکاران و بیمه مسئولیت مدنی محیط‌های ورزشی الزام قانونی است. پیشنهاد می‌شود در انتصاب و به‌کارگیری مدیران و اعضای هیأت‌های ورزشی به دانش فنی و توانمندی‌های علمی-تخصصی آنان به‌ویژه در حوزه بیمه و علم تمرین توجه جدی شود.

واژه‌های کلیدی

بیمه ورزشی، توانمندی علمی، حوادث ورزشی، مدیران ورزشی، هیأت‌های ورزشی.

مقدمه

پیشرفت سریع فناوری‌های نوین و کمرنگ شدن امور مکانیکی و حرکتی از زندگی روزمره سبب شده است تا قدرت و توانایی انسان به تدریج تحلیل رود و او را در مقابل حوادث و اتفاقات آسیب‌پذیرتر سازد. برنامه‌ریزی به‌منظور توسعه ورزش برای تمام اقشار جامعه ضروری به نظر می‌رسد (۱). هرچه شرایط ایمنی محیط و شرایط جسمانی ورزشکار مساعد باشد، باز هم امکان بروز آسیب در این فعالیت‌ها وجود دارد؛ اما چنانچه تدابیری برای بروز حوادث اندیشیده نشود، وقوع آسیب‌دیدگی‌های ورزشی افزایش می‌یابد، از این‌رو آشنایی با آسیب‌ها و ضایعات ورزشی، نحوه درمان‌های ابتدایی و پیشگیری از گسترش آسیب‌های ورزشی برای مدیران و اعضای هیأت‌های ورزشی امری بسیار ضروری است (۲). فعالیت‌های ورزشی و مسابقات در همه اماکن و فضاهای ورزشی از آسیب‌ها و حوادث پیش‌بینی‌ناپذیر مصون نیستند (۳). بررسی سابقه ورزشکاران نخبه نشان می‌دهد که بیش از ۹۴ درصد آنان به شکل‌های مختلف انواع صدمات و آسیب‌های ورزشی را تجربه کرده‌اند (۴). بسیاری از آسیب‌های ورزشی بر اثر عدم پیش‌بینی تمهیدات لازم و قانونی در برگزاری مسابقات ورزشی، جلسات تمرین، نقص در سیستم‌های ایمنی و بهداشتی یا عواملی از این دست ایجاد می‌شود که در نهایت یک فرد را علاوه بر صدمات بدنی و حتی نقص عضو، مشمول صرف هزینه‌های هنگفت پزشکی می‌کند (۵). بی‌شک حضور در میادین ورزشی با آسیب‌های گوناگونی همراه است، ولی آشنایی بیشتر با علل و سازوکارهای بروز آسیب در همه ورزشکاران، به‌خصوص ورزشکاران جوان به دلیل ویژگی‌های جسمانی، حرکتی و روانی، به‌عنوان یک ضرورت در محافل پزشکی ورزشی مطرح است (۶). ناآگاهی ورزشکاران و مربیان و عدم برنامه‌ریزی دقیق برای پیشگیری از آسیب‌های ورزشی سبب شده است تا برخی

ورزشکاران زنده به‌دلیل مصدوم شدن از ورزش کناره‌گیری کنند یا به‌دلیل ترس و نگرانی از مصدومیت مجدد، نتوانند با انگیزه و رغبت مناسبی در صحنه رقابت‌های ورزشی حاضر شوند، دستیابی به علل و عوامل بروز آسیب‌های ورزشی، به‌منظور کاهش و حذف آنها، از اهداف متخصصان و مربیان ورزشی است (۷). نمی‌توان گفت نداشتن مهارت کافی در اجرای حرکات دلیل اصلی آسیب‌دیدگی است، احتمالاً برخی مدیریت‌ها، شرایط حاکم و فضای روانی تمرین و مسابقه جزء عوامل آسیب‌دیدگی است که سبب برخورد دو بازیکن با همدیگر است. در این خصوص، مدیران ورزشی و اعضای هیأت‌های ورزشی باید بیشتر روی تمرکز بازیکنان و تمرینات تعادلی و ترکیبی، هنگام تمرین تأکید کنند. مهم‌ترین نهاد حمایت‌کننده از ورزشکاران آسیب‌دیده نهاد بیمه است. کارت بیمه ورزشی از موارد مصرح در قوانین ورزشی است. در هر حوزه‌ای که فعالیت ورزشی انجام می‌گیرد، حتماً باید برای گرفتن کارت بیمه ورزشی اقدام شود، بیمه ورزشی دقیقاً به همان میزان مورد تأکید است که شما برای رفتن به یک برنامه طبیعت‌گردی، حتماً باید بوت مناسب و کوله‌پشتی داشته باشید. پیشنهاد می‌شود تا زمانی که کارت بیمه ورزشی خودتان را نگرفته‌اید، به فعالیت‌های ورزشی نپردازید. فرایند جهانی شدن ورزش و تجاری شدن آن از یک سو و نیز تنوع رشته‌های ورزشی و نفوذ فناوری‌های پیچیده و نوین و همچنین تفاوت‌های فردی از سوی دیگر سبب شده است که مسائل جدیدی در حوزه ورزش ایجاد شود و گاهی مصادیقی از قصور که به‌صورت بی‌احتیاطی، بی‌مبالاتی، نداشتن صلاحیت‌های لازم برای آموزش و اجرای مهارت‌های ورزشی و رعایت نکردن قوانین مقررات مربوطه، حوادث و تبعاتی را در پی داشته که موجبات جزای سنگین برای عوامل مجری فعالیت‌ها و مدیران باشگاه‌ها و اماکن ورزشی به‌وجود آورده است.

اول به انتخاب راهبردهایی بازمی‌گردد که مانع وقوع آسیب می‌شوند؛ سطح دوم به شناخت زودهنگام آسیب و درمان‌های اولیه و سریع؛ و سطح سوم به بازگرداندن عملکرد و پیشگیری از وقوع مجدد آسیب می‌پردازد (۱۰). همچنین یکی دیگر از علت‌های آسیب دیدن، گرم نکردن صحیح پیش از شروع مسابقه است و این مسئله می‌تواند عدم کنترل دقیق مدیران ورزشی و اعضای هیأت‌های ورزشی در حین گرم کردن یا بی‌توجهی خود بازیکن باشد. کفپوش نامناسب سالن شاید زنگ خطری برای مسئولان ذی‌ربط باشد که در سالن‌های برگزاری مسابقات می‌تواند جامعه را از داشتن جوانانی سالم و بانشاط محروم سازد. آگاهی مدیران، اعضای هیأت‌های ورزشی و ورزشکاران از آسیب‌های مربوط به رشته ورزشی مورد علاقه آنان، موجب عملکرد بهتری در اجرای فرایند قهرمانی خواهد شد (۱۱). مسئولیت مدنی شامل تمام کسانی است که در زمینه فعالیت‌های ورزشی به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم وظایفی را بر عهده دارند، این افراد به دو گروه عمده تقسیم می‌شوند؛ گروه اول (کادر فنی) که شامل مربی، سرمربی، مربی بدنسازی، ناجی غریق، سرناجی، داور، پزشک تیم و ... است که وظیفه این افراد در فعالیت‌های ورزشی نظارت بر اعمال ورزشکاران و مدیریت فنی است. گروه دوم، شامل افرادی می‌شود که بر فعالیت‌های ورزشی نظارت فنی ندارند، ولی بلافاصله پس از گروه اول با ورزشکاران یا با وسایل و تجهیزات و اماکن ورزشی و مدیران گروه اول در ارتباطند. این گروه شامل سرپرستان ورزشگاه‌ها و اردوهای ورزشی، کارشناس مسئول ورزش، مدیران کل تربیت بدنی، رؤسای فدراسیون، مسئولان هیأت‌ها و انجمن‌های ورزشی‌اند. از دیدگاه حقوقی و برخلاف متفاوت بودن وظایف، هر دو گروه برحسب جایگاه خود در قبال حوادث ورزشی مسئولیت قانونی دارند (۱۲). نادریان (۱۳۹۵) بیان می‌کند سوانح و اتفاقاتی که در محیط‌های ورزشی در حین

براساس دستورالعمل وزارت ورزش و جوانان ورود ورزشکاران به اماکن و فضاهای ورزشی (تمرینی یا مسابقه) بدون کارت بیمه ورزشی غیرمجاز است، در غیر این صورت مسئولیت قانونی تمامی حوادث احتمالی بر عهده مسئول باشگاه، مربی و مسئولان برگزاری تمرینات و مسابقات خواهد بود و فدراسیون پزشکی ورزشی در این صورت تعهدی نخواهد داشت. بیمه ورزشی قراردادی است بین فدراسیون پزشکی ورزشی و ورزشکار که در آن فدراسیون متعهد می‌شود در قبال دریافت حق بیمه‌ای که ورزشکار پرداخت می‌کند، در صورت وقوع حادثه و بروز آسیب ورزشی، طبق مقررات خود غرامت درمان را براساس تعرفه‌های دولتی بپردازد. دریافت این کارت به‌منزله اطلاع و قبول شرایط مندرج در آیین‌نامه موجود در هیأت پزشکی ورزشی و وبسایت فدراسیون پزشکی ورزشی است؛ اما آشنایی بیشتر با علل بروز آسیب در ورزشکاران، به‌خصوص ورزشکاران جوان به‌دلیل ویژگی‌های جسمانی، حرکتی و روانی آنان، ضرورتی انکارناپذیر است. همچنین از نظر حقوقی، تمامی افرادی که اقدام به عقد قراردادی می‌کنند یا وظیفه‌ای را بر عهده می‌گیرند، در برابر حسن اجرای آن مسئول‌اند. با توجه به تعاریف مذکور، برخی مدیران ورزشی در محدوده مسئولیت‌های قانونی و حقوقی ناشی از حوادث ورزشی قرار می‌گیرند و در برابر حوادث و اتفاقاتی که رخ می‌دهد، باید در مقابل قانون پاسخگو باشند (۸). عوامل بروز آسیب‌های بدنی بی‌شمارند، گرم نکردن اصولی بدن پیش از شروع تمرینات و مسابقات، محیط نامناسب ورزشی، تجهیزات و وسایل غیراستاندارد، رعایت نکردن قوانین و مقررات رشته ورزشی، اجرای غلط مهارت‌های ورزشی و شدت برخوردهای بدنی ورزشکاران، از جمله این عوامل هستند (۹). پیشگیری از آسیب‌های ورزشی، نخستین وظیفه همه افرادی است که با امور ورزش در ارتباطند. پیشگیری را می‌توان به سه سطح دسته‌بندی کرد؛ سطح

به فنا دهد و جبران این ضایعه با هیچ واکنشی علیه مدیران و اعضای هیأت‌های ورزشی متخلف میسر نخواهد بود. از این رو وقت آن رسیده است که تحولی در نگرش و رفتار مدیران نسبت به آسیب‌های وارد شده در حین ورزش ایجاد شود تا زمینه وقوع چنین رخدادهایی در آینده کاهش یابد. همچنین باید توجه شود که اصل کلی در این مورد این است که رضایت مجنی علیه در جرائمی که به حیات، سلامت و تمامیت جسمانی شخص مانند قتل، ضرب و جرح و سلامتی صدمه می‌زند، بی‌تأثیر است (۱۶). بنا به دلایل فراوان، ممکن است طی فعالیت‌های ورزشی آسیب‌هایی رخ دهد. هرچه شرایط ایمنی محیط و شرایط جسمانی ورزشکار مساعد باشد، باز هم امکان بروز آسیب در این فعالیت‌ها وجود دارد، از این رو آشنایی با آسیب‌های ورزشی، نحوه درمان‌های ابتدایی و پیشگیری از گسترش آسیب‌های ورزشی برای مدیران و اعضای هیأت‌های ورزشی امری بسیار ضروری است (۱۷).

انواع بیمه که در ورزش استفاده می‌شوند عبارت‌اند از: الف) بیمه مسئولیت مدنی مدیران ورزشی: مدیران ورزشی دارای مسئولیت‌های سنگینی در امر ورزش هستند و امکان وجود طرح دعوی مختلف مسئولیت مدنی از سوی اشخاص گوناگون علیه مدیران ورزشی وجود دارد. این وضعیت خطرناک نیاز به پوشش بیمه‌ای حمایت‌کننده را الزامی می‌سازد، بیمه‌ای که مدیران ورزشی را در مقابل تهدیدها حمایت کند (۱۸).

ب) بیمه مسئولیت مدنی سرپرستان ورزشگاه‌ها و اماکن ورزشی: ورزشگاه‌ها و اماکن ورزشی همیشه با خطرهای زیادی مواجه‌اند و به همین دلیل مدیران و مسئولان این اماکن ممکن است دارای مسئولیت‌هایی باشند، حوادث و آسیب‌ها به‌طور معمول در ورزشگاه‌ها رخ می‌دهد، ولی راهبردهای مختلفی برای مدیریت خطر وجود دارد که احتمال آسیب‌دیدگی و طرح دعوی قضایی را کاهش

تمرینات و مسابقات برای ورزشکاران به‌وجود می‌آید، معمولاً نتیجه اعمالی است که ایمنی و موارد قانونی آن در زمان اجرای برنامه‌های ورزشی طراحی نشده است، این عوامل عبارت‌اند از: عدم رعایت دقیق قوانین و مقررات ورزشی، عدم رعایت استاندارد در ساخت اماکن، فضاهای ورزشی و تأسیسات، نبود نظارت دقیق و کافی بر تمرینات ورزشی، رعایت نکردن فرهنگ ورزشی در بین ورزشکاران به‌ویژه جوانان و ناآشنایی با ماهیت رشته‌های ورزشی و گسترش فرهنگ رقابت ناسالم در بین ورزشکاران (۱۳). آقایی‌نیا، مهم‌ترین وظیفه مربیان (مدیران فنی) را، وظیفه مراقبتی می‌داند که در هشت حیطة به شرح ذیل بیان کرده است: ۱. احراز سلامتی ورزشکاران، ۲. آموزش متناسب، ۳. بازدید و بررسی از اسباب و وسایل ورزشکاران و تجهیزات ورزشگاه، ۴. سازماندهی و رعایت تجانس، ۵. نظارت بر فعالیت‌های ورزشی به‌طور مستمر، ۶. شناخت توانایی‌ها، ۷. توجه به شرایط جوی و کمک به ورزشکار مصدوم و آسیب‌دیده و ۸. اتخاذ تدابیر لازم. وی آشنایی با موارد ذکر شده را از لحاظ حقوقی ملاک آگاهی از مسئولیت‌های مدنی مدیران ورزشی می‌داند (۱۴)؛ اما شایان ذکر است که فعالیت‌های ورزشی برای همه ورزشکاران اعم از مبتدی، حرفه‌ای، ماهر و غیرحرفه‌ای، بالقوه متضمن خطرها و حوادث بسیاری است و آنچه موجبات مسئولیت قانونی مدیران و اعضای هیأت‌های ورزشی را فراهم می‌آورد، نتایج ناهنجار فعالیت‌های ورزشی نیست، بلکه عمدتاً یا قصور آنها در انجام وظایف قانونی است (۱۵). علی‌رغم آگاهی‌بخشی‌های انجام‌گرفته برای ارتقای توانمندی‌های علمی تخصصی مدیران ورزشی، هنوز برخی مدیران در زمینه حیطة‌های مراقبتی و وظایف قانونی اهتمام لازم ندارند. بی‌تدبیری، ناشایستگی و فقدان آگاهی‌های لازم مدیران، سرپرستان، مسئولان ورزش و اعضای هیأت‌های ورزشی، می‌تواند بزرگ‌ترین سرمایه‌های ملت را در لحظه‌ای

وظیفه یا خطای تصادفی موضوع اصلی این بیمه است و این موارد ممکن است توسط مربی ورزشی در طول دوره آموزشی یا فعالیت ورزشی اتفاق بیفتد؛

۲. بیمه مسئولیت مدنی ورزشکاران: این اشخاص می‌توانند با استفاده از بیمه‌نامه خاص حرفه‌ای که بیمه‌گران ارائه می‌کنند، خود را در مقابل خطرهای ناشی از مسئولیت شرکت در فعالیت‌ها و مسابقه‌های ورزشی در صورتی که به ایجاد خسارت یا آسیب منجر شود، مورد حمایت آنان قرار دهند، البته این بیمه‌نامه ممکن است مزایای دیگری برای ورزشکاران در نظر بگیرد؛

۳. بیمه حوادث ورزشی: بیمه حوادث ورزشی یکی از انواع بیمه اشخاص محسوب می‌شود و هدف آن حمایت از اشخاص در مقابل حوادثی است که در طول حین ورزش مانند جراحی، صدمه‌های بدنی و هزینه‌های پزشکی رخ می‌دهد و اغلب به صورت پوشش خطرهای ناشی از حوادث تمام‌وقت است که به صورت گوناگون و با نام‌های مختلف صادر می‌شود. مسئولان و به‌طور کلی تمام اشخاصی که در زمینه فعالیت‌ها و مسابقه‌های ورزشی فعال و متصدی امر هستند، باید طبق آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مختلف نسبت به تهیه بیمه حوادث برای اعضای خود اقدام کنند. بیشترین کسانی که در زمینه ورزش در معرض آسیب‌دیدگی و حادثه قرار دارند، ورزشکاران هستند، از این رو تهیه این نوع بیمه برای آنان ضرورت دارد، البته اشخاص دیگری که در ورزش حاضر و فعال هستند مانند مربیان، سرپرستان، پزشکان، تماشاگران و مسئولان اجرایی نیز می‌توانند تحت پوشش این نوع بیمه قرار گیرند. شایان ذکر این است که تسهیلات و کمک‌های مالی که از این طریق ارائه می‌شود، به‌عنوان کمک‌هزینه درمان و نه غرامت کامل، پرداخت می‌شود، البته میزان این خسارت‌ها از ورزشی به ورزش دیگر متفاوت است و حتی به سن و سطح فنی شرکت‌کنندگان مسابقه‌ها و فعالیت‌ها بستگی دارد

می‌دهد که یکی از آنها تحت پوشش قرار گرفتن نوعی بیمه است که در صورت طرح شکایت علیه مدیران اماکن ورزشی و محکومیت آنها به جبران خسارت، آن را جبران می‌کند. اماکنی که فضای خود را در اختیار استفاده‌کنندگان یا مستأجران قرار می‌دهند، باید تعداد بسیاری از این افراد را بیمه کنند، قراردادهای بیمه باید همه‌ساله بررسی شوند تا اطمینان حاصل شود همه افراد تحت پوشش بیمه قرار دارند. اماکنی که میزبان رویدادهای مختلف‌اند، باید بیمه‌های مناسبی را برای شرکت‌کنندگان تهیه کنند. بیمه نکردن و سهل‌انگاری در انجام دادن این امر مهم برای مدیران اماکن ورزشی مسئولیت زیادی را به وجود می‌آورد. علاوه بر آنها مدیران ورزشگاه‌ها به‌عنوان کارفرما باید تمامی کارگران و کارمندان خود را بیمه کنند و مورد حمایت قرار دهند، اگر در این مورد هم سهل‌انگاری به وجود آید، مدیران مسئولیتی مضاعف خواهند داشت (۱۹).

ج) بیمه مسئولیت مدنی تولیدکنندگان و عرضه‌کنندگان کالاهای ورزشی: لوازم و تجهیزات ورزشی دارای اهمیت بسیار خاصی است که حتی انجام برخی از ورزش‌ها بدون وجود آنها امکان ندارد، اگر این وسایل دارای استانداردهای لازم و ویژگی‌های خاص خود نباشند و سبب بروز حادثه یا صدمه برای اهالی ورزش شوند، سبب به وجود آمدن مسئولیت برای شرکت‌های تولید و عرضه‌کننده محصولات ورزشی خواهند شد (۲۰).

د) سایر بیمه‌های مسئولیت مدنی ورزشی: علاوه بر بیمه‌هایی که ذکر شد، بیمه‌نامه‌های مسئولیت مدنی مرتبط دیگری نیز در امر ورزش وجود دارد که به‌طور مختصر به آنها اشاره می‌شود:

۱. بیمه مسئولیت مدنی مربیان ورزشی: این افراد می‌توانند با استفاده از بیمه مسئولیت حرفه‌ای خود را در مقابل خسارت ناشی از خطا، غفلت و سهل‌انگاری در انجام وظایف حرفه‌ای در زمان کار بیمه کنند. قصور در انجام

گردآوری اطلاعات، پرسشنامه محقق ساخته بود که براساس مبانی نظری و نتایج تحقیقات ابتدا پرسشنامه‌ای با ۳۵ سؤال بسته تنظیم شد و در اختیار ۲۰ نفر از صاحب‌نظران و استادان دانشگاه برای تعیین روایی محتوایی قرار گرفت. براساس نظرهای متخصصان و صاحب‌نظران، تنظیم نهایی صورت گرفت که در نهایت پرسشنامه شامل هشت حیطه (احراز سلامت ورزشکاران، آشنایی با محتوای قراردادهای بیمه، استفاده از تجهیزات استاندارد، اتخاذ تدابیر برای انجام به‌موقع تعهدات، آشنایی با قوانین و مقررات جهانی رشته ورزشی، میزان توجه به بیمه مسئولیت مدنی، شیوه‌های کمک به ورزشکاران آسیب‌دیده و اتخاذ تدابیر برای انجام به‌موقع تعهدات) با ۲۵ سؤال بود و به روش آزمون - آزمون مجدد پایایی آن بررسی و ضریب ۸۶ درصد برای آن به‌دست آمد. برای به‌دست آوردن ضریب پایایی قابل قبول مجدداً بازنگری در پرسشنامه انجام گرفت. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها، از نرم‌افزار SPSS و Amos استفاده شد.

یافته‌های تحقیق

یافته‌های تحقیق در دو بخش توصیفی با نرم‌افزار SPSS و استنباطی نرم‌افزار Amos با نسخه ۲۴ بررسی و تجزیه و تحلیل شد. در بخش توصیفی، برخی از ویژگی‌های جمعیت‌شناختی آزمودنی‌ها بررسی شد. در این خصوص، نتایج نشان داد که بیشتر آزمودنی‌ها در دامنه سنی ۳۳ تا ۵۲ سال قرار دارند (۶۸/۹ درصد). بخش دیگری از یافته‌های توصیفی نشان داد سابقه مدیران و اعضای هیأت‌های ورزشی در دامنه ۱۰ تا ۲۰ سال قرار دارند (۷۵/۲ درصد).

نتایج جدول ۱ نشان می‌دهد که میزان آگاهی مدیران و اعضای هیأت‌های ورزشی از شاخص‌های مسئولیت مدنی در زمینه بیمه ورزشکاران بالاتر از میانگین است.

(۲۱). در زمینه تعهدات بیمه ورزشی می‌توان به تحقیقات نعمت‌الهی‌زاده (۱۳۹۲)، فتحی (۱۳۸۹) و سیفعلی و گودرزی (۱۳۸۸) اشاره کرد که بیان داشتند ورزشکاران رضایت‌مندی پایینی از هزینه‌های بیمه، تنوع خدمات، دسترسی به مراقبت‌های پزشکی و فرایندهای اداری پذیرش و معاینه پزشک در ایران دارند. همچنین در این زمینه می‌توان به مطالعات نادریان و همکاران (۱۳۹۵) اشاره کرد که عملکرد فدراسیون پزشکی ورزشی را در بازپرداخت هزینه‌های درمان و ارائه خدمات به ورزشکاران آسیب‌دیده نامناسب و ناکافی توصیف می‌کنند و دلیل عمده نارضایتی ورزشکاران را مقررات وضع‌شده انجمن‌های ورزشی، عدم گستردگی پوشش بیمه‌ای برای همه افراد به‌طور یکسان یا اختصاص هزینه‌های اندک برای بیمه‌شدگان و همچنین ضعف در قوانین و مقررات و تعهدات بیمه می‌دانند.

روش تحقیق

روش پژوهش حاضر از نوع تحقیقات زمینه‌ای-پیمایشی بود که به‌صورت میدانی انجام گرفت. جامعه آماری تحقیق تمامی مدیران و اعضای هیأت‌های ورزشی استان فارس در سال ۱۳۹۷ بودند که براساس آمار اداره ورزش و جوانان استان تعداد آنها ۲۱۰۰ نفر بود. حجم نمونه براساس جدول مورگان در مجموع ۳۳۰ نفر برآورد شد که با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای انتخاب شدند. ابتدا شهرستان‌های بالای ۳۰ هزار نفر جمعیت استان فارس به چهار بخش، شمال، جنوب، شرق و غرب تقسیم شدند و از هر کدام از این خوشه‌ها، چهار شهرستان به‌عنوان نمونه تحقیق انتخاب شد. سپس با مراجعه به مناطق نمونه ۴۰ نفر، از هر شهرستان به‌صورت تصادفی ساده انتخاب شدند. همچنین در مناطقی که حجم نمونه‌ها کمتر بود، تمامی مسئولان در نمونه تحقیق حضور داشتند. ابزار

جدول ۱. توصیف متغیرهای تحقیق

متغیر	میانگین	انحراف استاندارد
میزان کاهش آسیب ورزشکاران	۱۶/۷	۳/۱
احراز سلامت ورزشکاران	۱۵/۹	۱/۸
اتخاذ تدابیر برای انجام به‌موقع تعهدات بیمه ورزشکاران	۱۸/۳	۲/۵
شیوه‌های کمک به ورزشکاران آسیب‌دیده	۱۶/۰۵	۴/۰۱
میزان توجه به بیمه مسئولیت مدنی	۱۷/۷	۳/۶
آشنایی با قوانین و مقررات جهانی رشته ورزشی	۲۰/۰۱	۴/۴
میزان توانمندی‌های علمی-تخصصی مدیران و اعضای هیأت‌های ورزشی	۳۷/۸	۶/۹

چنین روشی ابتدا الگوهای اندازه‌گیری که مربوط به متغیرها هستند، به‌طور مجزا آزمون می‌شوند. در جدول ۲ گویه‌ها و نتایج بارهای عاملی و در جدول ۳ شاخص‌های کلی برازش الگو برای الگوهای اندازه‌گیری ارائه شده است.

- برآورد و آزمون الگوهای اندازه‌گیری (الگوهای عاملی)

تأییدی)

به‌منظور مشخص کردن اینکه شاخص‌ها تا چه اندازه برای الگوهای اندازه‌گیری قابل قبول هستند، ابتدا باید تمام الگوهای اندازه‌گیری جداگانه تحلیل شود. بر مبنای اتخاذ

جدول ۲. گویه‌های پرسشنامه و بارهای عاملی

شاخص	گویه‌ها	بار عاملی	p-value (سطح معناداری)
احراز سلامت ورزشکاران	در صورت آگاهی از سلامت ورزشکاران، آنها را به انجام فعالیت‌های سنگین وادار نمی‌کند.	۰/۵۴۷	۰/۰۰۱
	توجه به درخواست و تهیه جعبه کمک‌های اولیه برای محل فعالیت ورزشی	۰/۶۲۲	۰/۰۰۱
حیطه آموزش متناسب	برای اطلاع از سلامتی ورزشکاران فقط اقدام به سؤال نمی‌کند.	۰/۹۲۱	۰/۰۰۱
	در زمان آموزش ورزش‌های پرخطر، با تعداد زیادی از ورزشکاران فعالیت را انجام نمی‌دهد.	۰/۷۶۳	۰/۰۰۱
میزان توانمندی‌های علمی تخصصی	داشتن صلاحیت آموزشی و تسلط به آموزش قوانین و مقررات رشته‌های ورزشی	۰/۷۵۳	۰/۰۰۱
	اهمیت دادن به آموزش صحیح حرکات و مهارت‌های ورزشی	۰/۶۶۱	۰/۰۰۱
حیطه شناخت توانایی‌های ورزشکاران	نیاز به بازدید از تجهیزات عمومی قبل از شروع فعالیت	۰/۵۶۸	۰/۰۰۱
	بازدید کامل از تجهیزات ورزشی	۰/۸۳۵	۰/۰۰۱
میزان کاهش آسیب	گزارش کتبی و شفاهی ایمن‌سازی تجهیزات و فضاهای ورزشی	۰/۷۰۷	۰/۰۰۱
	بازدید وسایل ورزشی شخصی ورزشکاران	۰/۸۸	۰/۰۰۱
شیوه‌های کمک به ورزشکاران آسیب‌دیده	جایگزین نکردن ورزشکار ارشد در زمان اضطراری ترک محل خدمت	۰/۶۹۱	۰/۰۰۱
	سازماندهی نکردن رشته‌های ورزشی پرخطر و کم‌خطر در کنار هم	۰/۶۳۴	۰/۰۰۱
میزان کاهش آسیب	وادار نکردن ورزشکاران به فعالیت غیرعادی جهت بالا بردن توانایی‌های روحی و جسمی	۰/۷۹۲	۰/۰۰۱
	توجه به توانایی فنی ورزشکار به‌منظور رقابت در فعالیت‌های ورزشی	۰/۸۹۴	۰/۰۰۱
میزان کاهش آسیب	توجه به تناسب بین میزان فعالیت و توانایی ورزشکار	۰/۷۷۴	۰/۰۰۱
	دنبال نکردن فعالیت‌های ورزشی در شرایط جوی نامناسب	۰/۸۴۹	۰/۰۰۱
میزان کاهش آسیب	تنظیم فوری صورت‌جلسه یا استنشاد پس از وقوع یک حادثه خطرناک	۰/۶۵۳	۰/۰۰۱
	اطمینان از سلامت کامل جسمانی و روانی ورزشکاران هنگام شرکت در تمرین و مسابقه	۰/۸۳۷	۰/۰۰۱
شیوه‌های کمک به ورزشکاران آسیب‌دیده	مانع ورود ورزشکار به بازی در صورت غیراستاندارد بودن وسایل ورزشی شخصی	۰/۸۲۲	۰/۰۰۱
	عدم موافقت با ادامه فعالیت ورزشکاری که از ناحیه سر آسیب دیده است	۰/۷۰۵	۰/۰۰۱
شیوه‌های کمک به ورزشکاران آسیب‌دیده	دنبال نکردن فعالیت ورزشی به‌سبب ورزشکار مصدوم در بازی	۰/۶۷	۰/۰۰۱
	اقدام به معاینه پزشکی در صورت اطلاع از دانش پزشکی	۰/۸۸۳	۰/۰۰۱

۰/۰۰۱	۰/۷۲۹	پیش‌بینی اقدامات لازم و کافی در شرایط بحرانی	اتخاذ تدابیر
۰/۰۰۱	۰/۷۰۲	اقدام مناسب در مورد ورزشکار خاطی	برای انجام
۰/۰۰۱	۰/۷۴۴	اقدام لازم به‌منظور جلوگیری از اجرای فنون پرخطر توسط ورزشکاران	به‌موقع تعهدات
۰/۰۰۱	۰/۸۱۶	یادآوری اهمیت توجه به بیمه مسئولیت مدنی	میزان توجه به
۰/۰۰۱	۰/۷۵۵	تأکید بر کنترل بیمه مسئولیت مدنی توسط مدیران	بیمه مسئولیت
۰/۰۰۱	۰/۸۲۹	بایگانی مدارک بیمه مسئولیت مدنی	مدنی
۰/۰۰۱	۰/۹	توجه به افزایش حداکثر پوشش بیمه مسئولیت مدنی	آشنایی با
۰/۰۰۱	۰/۷۶۳	توجه به اهمیت آشنایی با قوانین و مقررات بین‌المللی	قوانین و
۰/۰۰۱	۰/۸۲۳	افزایش دانش و آگاهی عوامل از قوانین و مقررات جهانی	مقررات جهانی
۰/۰۰۱	۰/۹۰۶	توجه جدی به تغییرات مستمر قوانین و مقررات جهانی	

جدول ۳. شاخص‌های کلی برازش الگوهای اندازه‌گیری

وضعیت	میزان توانمندی‌های علمی - تخصصی	آشنایی با قوانین و مقررات جهانی رشته ورزشی	میزان توجه به بیمه مسئولیت مدنی	شیوه‌های کمک به ورزشکاران آسیب دیده	اتخاذ تدابیر			مقدار مطلوب	شاخص معادل انگلیسی
					احراز سلامت ورزشکاران	میزان کاهش آسیب	میزان آشنایی با قوانین و مقررات جهانی		
-	۹۳/۳۳	۸۹/۸۹	۶۳/۸۳	۸۵/۶۹	۱۲۱/۲۷	۱۱۰/۴۷	۲۹/۸۳	-	χ^2
مطلوب	۰/۰۳	۰/۰۳	۰/۰۴	۰/۰۲	۰/۰۴	۰/۰۳	۰/۰۴	کمتر از ۰/۰۵	RMR
مطلوب	۰/۹۴	۰/۹۰	۰/۹۲	۰/۹۵	۰/۹۱	۰/۹۳	۰/۹۰	مساوی یا بیشتر از ۰/۹۰	CFI
مطلوب	۰/۹۶	۰/۸۸	۰/۹۶	۰/۹۸	۰/۹۵	۰/۹۶	۰/۹۴	مساوی یا بیشتر از ۰/۹۰	IFI
مطلوب	۰/۸۹	۰/۸۳	۰/۷۷	۰/۶۹	۰/۷۱	۰/۸۵	۰/۷۴	بزرگ‌تر از ۰/۵۰	PGFI
مطلوب	۰/۰۹۱	۰/۰۶۵	۰/۰۸۱	۰/۰۸۶	۰/۰۶۸	۰/۰۸۳	۰/۰۹۴	کمتر از ۰/۱	RMSEA
مطلوب	۱/۳۳	۲/۸۵	۱/۳۸	۲/۱۲	۳/۲۳	۱/۵۴	۳/۲۸	بین ۱ تا ۳	CMIN/DF

فرضیه سوم: بین اتخاذ تدابیر برای انجام به‌موقع تعهدات و میزان توانمندی‌های علمی-تخصصی مدیران و اعضای هیأت‌های ورزشی ارتباط معناداری وجود دارد.

فرضیه چهارم: بین شیوه‌های کمک به ورزشکاران آسیب‌دیده با توانمندی‌های علمی-تخصصی مدیران و اعضای هیأت‌های ورزشی ارتباط معناداری وجود دارد.

فرضیه پنجم: بین میزان توجه به بیمه مسئولیت مدنی و میزان توانمندی‌های علمی-تخصصی مدیران و اعضای هیأت‌های ورزشی ارتباط معناداری وجود دارد.

نتایج جدول ۲، نشان می‌دهد شاخص‌های برازش الگوهای اندازه‌گیری همه متغیرها در سطح قابل قبولی قرار دارند و مدل تحقیق دارای برازش مطلوبی است و ساختار عاملی در نظر گرفته شده برای آنها قابل قبول است.

نتایج تحلیل معادلات ساختاری فرضیات تحقیق فرضیه اول: بین میزان کاهش آسیب ورزشکاران و میزان توانمندی‌های علمی-تخصصی مدیران و اعضای هیأت‌های ورزشی ارتباط معناداری وجود دارد.

فرضیه دوم: بین احراز سلامت ورزشکاران و میزان توانمندی‌های علمی-تخصصی مدیران و اعضای هیأت‌های ورزشی ارتباط معناداری وجود دارد.

ورزشی بررسی می‌شود، شاخص‌های کلی حاصل از برازش مدل مربوط به فرضیات فرعی در جدول ۳ آمده است. همچنین مدل معادلات ساختاری مربوطه در شکل ۱ ارائه شده است.

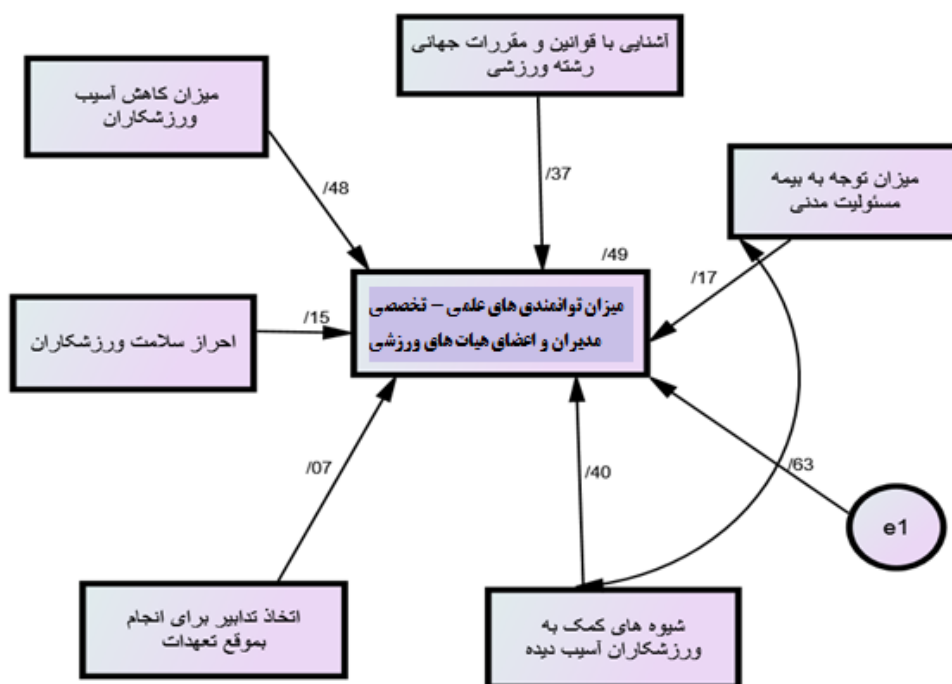
فرضیه ششم: بین آشنایی با قوانین و مقررات جهانی رشته‌های ورزشی و توانمندی‌های علمی-تخصصی مدیران و اعضای هیأت‌های ورزشی ارتباط معناداری وجود دارد. در فرضیات که رابطه بین متغیرهای تحقیق و میزان توانمندی‌های علمی-تخصصی مدیران و اعضای هیأت‌های

جدول ۳. شاخص‌های کلی برازش تحلیل مدل معادلات ساختاری فرضیات تحقیق

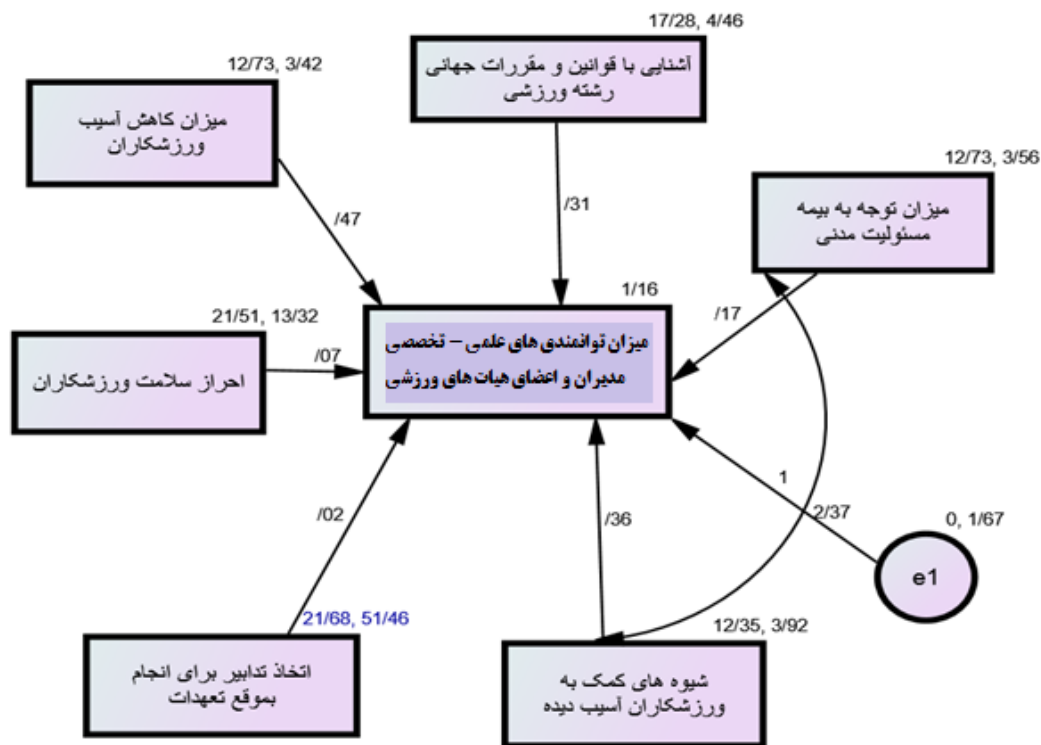
شاخص	مقدار	مقدار مطلوب	وضعیت
معادل فارسی	انگلیسی		
خی دو	χ^2	۱۲۵۰/۰۶	-
ریشه میانگین مربعات باقیمانده	RMR	۰/۰۳۸	کمتر از ۰/۰۵ مطلوب
شاخص برازش تطبیقی	CFI	۰/۹۰	مساوی یا بیشتر از ۰/۹۰ مطلوب
شاخص برازش افزایشی	IFI	۰/۹۳	مساوی یا بیشتر از ۰/۹۰ مطلوب
شاخص نیکویی برازش مقتصد	PGFI	۰/۷۹	بزرگ‌تر از ۰/۵۰ مطلوب
ریشه میانگین مربعات خطای برآورد	RMSEA	۰/۰۸۱	کمتر از ۰/۱ مطلوب
خی دو بهنجار شده	CMIN/DF	۱/۷۲	بین ۱ تا ۳ مطلوب

برازش مقتصد PGFI برابر با ۰/۷۹ و شاخص RMSEA برابر با ۰/۰۸۱ در سطح قابل قبولی قرار دارند، بدین معنا که مدل تحقیق دارای برازش مطلوبی است و ساختار عاملی در نظر گرفته شده برای آن قابل قبول است.

نتایج جدول ۳، گویای این مطلب است که شاخص‌های نسبت خی دو به درجه آزادی CMIN/DF برابر با ۱/۷۲، شاخص برازش مطلق RMR کمتر از ۰/۰۵، شاخص‌های برازش تطبیقی CFI و IFI بیشتر از ۰/۹۰، شاخص نیکویی

شکل ۱. الگوی معادلات ساختاری فرضیات تحقیق با ضرایب استاندارد

شکل ۲. الگوی معادلات ساختاری فرضیات تحقیق با ضرایب غیراستاندارد

جدول ۴. ضرایب رگرسیونی (نتیجه آزمون فرضیات تحقیق)

شماره فرضیه	فرضیه	ضریب رگرسیونی	مقدار بحرانی	خطای استاندارد	سطح معناداری	نتیجه
۱	میزان کاهش آسیب ورزشکاران * میزان توانمندی‌های علمی - تخصصی مدیران و اعضای هیات‌های ورزشی	۰/۴۷۸	۱۳/۳۹۶	۰/۰۳۵	۰/۰۰۰	تأیید
۲	شرایط احراز سلامت ورزشکاران * میزان توانمندی‌های علمی - تخصصی مدیران و اعضای هیات‌های ورزشی	۰/۱۴۸	۴/۱۵۹	۰/۰۱۸	۰/۰۰۰	تأیید
۳	اِتخاذ تدابیر برای انجام بموقع تعهدات * میزان توانمندی‌های علمی - تخصصی مدیران و اعضای هیات‌های ورزشی	۰/۰۷۳	۲/۰۵۸	۰/۰۰۹	۰/۰۴۰	تأیید
۴	شیوه‌های کمک به ورزشکاران آسیب‌دیده * میزان توانمندی‌های علمی - تخصصی مدیران و اعضای هیات‌های ورزشی	۰/۳۹۸	۸/۶۳۵	۰/۰۴۲	۰/۰۰۰	تأیید
۵	میزان توجه به بیمه مسئولیت مدنی * میزان توانمندی‌های علمی - تخصصی مدیران و اعضای هیات‌های ورزشی	۰/۱۷۲	۳/۷۲۹	۰/۰۴۴	۰/۰۰۰	تأیید
۶	آشنایی با قوانین و مقررات جهانی رشته ورزشی * میزان توانمندی‌های علمی - تخصصی مدیران و اعضای هیات‌های ورزشی	۰/۳۶۶	۱۰/۲۵۴	۰/۰۳۱	۰/۰۰۰	تأیید

ورزشی، میزان توجه به بیمه مسئولیت مدنی، شرایط احراز سلامت ورزشکاران و اتخاذ تدابیر برای انجام بموقع تعهدات با میزان توانمندی‌های علمی - تخصصی مدیران و اعضای هیات‌های ورزشی ارتباط معناداری وجود دارد.

ضرایب تأثیر استاندارد شده برای فرضیات تحقیق و مقدار $P \leq ۰/۰۵$ نشان از تأیید همه فرضیات دارد. پس با اطمینان ۹۵ درصد می‌توان گفت که بین میزان کاهش آسیب ورزشکاران، شیوه‌های کمک به ورزشکاران آسیب‌دیده، آشنایی با قوانین و مقررات جهانی رشته

بحث و نتیجه‌گیری

از مهم‌ترین وظایف مدیران ورزشی و اعضای هیأت‌های ورزشی مراقبت کامل از سلامت جسمانی، روانی و حیثیتی ورزشکاران است. به سبب سهل‌انگاری و بی‌توجهی برخی مدیران همواره حوادث و اتفاقات ناگواری در میادین ورزشی حادث می‌شود و به تبع آن عوامل خاطی و سهل‌انگار در محاکم قضایی محکوم به پرداخت خسارت زیان‌دیده می‌شوند، در زمینه موضوع این تحقیق، پژوهشگر به مطالعات محدودی دست یافت و نتیجه این مطالعه با مطالعاتی که با هم مشابهت داشته‌اند، مقایسه می‌شود.

نتایج تحقیق نشان داد بین میزان توانمندی‌های علمی-تخصصی مدیران و اعضای هیأت‌های ورزشی با میزان کاهش آسیب ورزشکاران رابطه معناداری وجود دارد. در ورزش همواره شاهد آنیم که بسیاری از صدمات جبران‌ناپذیر بر اثر مدیریت نامناسب در برگزاری مسابقات ورزشی یا تمرینی یا نقص در سیستم‌های ایمنی و بهداشتی یا بی‌توجهی به نحوه استفاده از تجهیزات ورزشی و برخی عوامل از این قبیل به وجود می‌آید که در نهایت به یک فرد علاوه بر برخی صدمات و نقص عضو، هزینه‌های هنگفت پزشکی نیز تحمیل می‌کند. نتایج این تحقیق با نتایج تحقیق نفزیگر^۱ (۱۹۹۲) که بیان داشت بیشتر مدیران ورزشی با مسئولیت‌های قانونی خود در برابر ورزشکاران آگاهی دارند، اما در فرایند اجرا دچار مشکل هستند، بنیان و کاشف (۱۳۹۲) که اعلام کردند ۸۱/۴۵ درصد مربیان به وظایف و مسئولیت‌های خود در رویدادهای ورزشی آگاهی داشتند و نیز اولسن^۲ (۲۰۰۶) که در پژوهش خود اعلام کرد بهترین راهبرد جلوگیری و پیشگیری از آسیب، شناسایی فاکتورهایی است که موجب بروز آسیب می‌شوند، همسوست. نتایج حاضر با نتایج تحقیق فروعی (۱۳۸۴) که

اعلام کرد درصد کمی از مربیان با مقوله حقوق ورزشی آشنایی دارند، مغایرت دارد. در تفسیر نتیجه باید گفت با توجه به اینکه افزون بر ۷۰ درصد مدیران ورزشی شرکت‌کننده در این تحقیق دارای کارت داوری معتبر (از درجه سه تا ملی) بوده‌اند، به نظر می‌رسد آگاهی‌های حقوقی بیشترین تأثیر را در معناداری بین توانمندی‌های علمی تخصصی مدیران و اعضای هیأت‌های ورزشی با کاهش آسیب‌های ورزشکاران داشته است.

نتایج نشان داد بین توانمندی‌های علمی-تخصصی مدیران و اعضای هیأت‌های ورزشی با شیوه‌های احراز سلامت ورزشکاران رابطه معناداری وجود دارد. نحوه اطلاع مدیران و اعضای هیأت‌های ورزشی از سلامت ورزشکاران به شیوه‌های مختلف می‌تواند انجام گیرد، ولی در مورد هر گروهی از آنها اقدام‌های ویژه‌ای ضروری است. از این رو، مدیران ورزشی باید بدانند که اظهارات ورزشکاران مبنی بر سلامت کامل و آمادگی برای انجام فعالیت ورزشی رافع تکلیف و مسئولیت آنها نیست و تأیید پزشک مبنی بر سلامت ورزشکار هرگز به معنای این نیست که می‌توان به وی بدون توجه به آمادگی قبلی، فعالیت سنگین ورزشی را ارجاع داد. نتایج این تحقیق با نتایج پژوهش بنیان و همکاران (۱۳۹۲) که بیان کرد (۶۹/۱ درصد) مربیان ورزش فقط با سؤال شفاهی از ورزشکاران به منظور احراز سلامتی مخالف بودند، همسوست و با نتایج تحقیق آدرم (۱۳۸۹) که اعلام کرد مربیان شهر اهواز آگاهی اندکی از حقوق ورزشی دارند، مغایرت دارد. آزمایش‌های دوره‌ای و آزمون‌های پزشکی به صورت دوره‌ای از ورزشکاران و ثبت در پرونده‌های پزشکی و بهداشتی ورزشکاران باید جزو وظایف مدیران ورزشی قرار بگیرد تا در شرایط خاص بتوانند با مستندات از حقوق ورزشکاران دفاع کنند.

زیرا با ایجاد محیط ورزشی و به خدمت گرفتن ورزشکاران و همچنین تشویق تماشاگران به حضور در باشگاه و تماشای مسابقات به کسب سود می‌پردازد و در قبال خسارات احتمالی مسئول است. بیمه می‌تواند پیش از وقوع حادثه سبب آرامش خاطر و پس از وقوع حادثه وسیله‌ای قابل اعتماد برای جبران خسارت باشد. بیمه‌های زیاد و متنوعی وجود ندارد، ولی بیمه‌هایی را که در ورزش کاربرد دارند و به‌نوعی با آن مرتبط‌اند، می‌توان سبب تأسیس نوع جدیدی از بیمه به نام بیمه ورزشی تلقی کرد که از مهم‌ترین زیرمجموعه‌های آن می‌توان به بیمه‌های مسئولیت مدنی ورزشی و بیمه حوادث ورزشی اشاره کرد. بیمه‌های ورزشی با توجه به گستردگی قلمرو فعالیت‌های ورزشی باید از قابلیت انعطاف‌پذیری بالایی برخوردار باشند تا همه اشخاص فعال در ورزش حرفه‌ای و غیرحرفه‌ای را یاری و تحت حمایت خود قرار دهند. نتایج این تحقیق با نتایج تحقیق پورانزلی کاشف (۱۳۹۵) در یک راستاست. محققان اعلام کردند ۷۳/۲۸ درصد مربیان با مسئولیت حقوقی در مقابل ورزشکاران آشنایی داشتند. از آنجا که ۷۸ درصد پاسخگویان به اهمیت و توجه به بیمه مسئولیت مدنی واقف بوده و ورزشگاه‌ها و باشگاه‌ها را در حد مقدمات مالی بیمه کرده‌اند.

نتایج تحقیق نشان داد بین میزان توانمندی‌های علمی-تخصصی مدیران و اعضای هیأت‌های ورزشی با اتخاذ تدابیر برای انجام به‌موقع تعهدات رابطه معناداری وجود دارد. اطمینان از شرایط مناسب و ایمن اماکن و فضاهای ورزشی مطابق با آیین‌نامه‌ها و قوانین و مقررات هر رشته ورزشی، تعدیل درجه حرارت‌های محیط‌های گرم یا سرد که بیش‌ازحد که می‌تواند موجب گرم‌زدگی یا سرمازدگی یا عوارض حاصله شود، انجام معاینات پزشکی دوره‌ای و رعایت همه جوانب در تمرینات و مسابقات به‌منظور ارائه مستندات

نتایج نشان داد که بین میزان توانمندی‌های علمی-تخصصی مدیران و اعضای هیأت‌های ورزشی با شیوه‌های کمک به ورزشکار آسیب‌دیده رابطه معناداری وجود دارد. تکالیف قانونی مدیران ورزشی و اعضای هیأت‌های ورزشی در این مورد اقتضا دارد که در حد توانایی به کمک ورزشکاران آسیب‌دیده اقدام کنند. مدیران ورزشی و اعضای هیأت‌های ورزشی با آشنایی با شیوه کمک‌های اولیه در سطحی که قانون مجاز دانسته، تهیه وسایل کمک‌های اولیه و همچنین شیوه‌های انتقال مصدومان به درمانگاه می‌تواند کمک چشمگیری به آنها کنند. مدیران و اعضای هیأت‌های ورزشی باید برای آگاهی از همه جوانب مسئولیت‌های مدنی با اتخاذ روش‌های مناسب برای در مصون ماندن از عواقب و پیامدهای قانونی، برنامه‌ریزی‌های مدون و جامعی در دستور کار داشته باشند، اقدام و انجام کمک‌های اولیه مناسب برای ورزشکاران آسیب‌دیده از مهم‌ترین وظایف مدیران در حین و پس از فعالیت‌های ورزشی تلقی می‌شود، نتایج این تحقیق با نتایج تحقیقات لامسترل^۱ (۲۰۰۷) و راسل^۲ (۲۰۰۱) که در زمینه آگاهی‌های حقوقی مربیان انجام گرفته بود، همسوست. با توجه به اینکه بیش از ۸۰ درصد مدیران و اعضای هیأت‌های ورزشی شرکت‌کننده در این تحقیق خود تجربه قهرمانی (سطح شهرستانی تا ملی) داشتند، به نظر تجربه آسیب در میدانی قهرمانی بیشترین تأثیر را در معناداری بین توانمندی‌های علمی-تخصصی مدیران ورزشی با شیوه کمک به ورزشکاران آسیب‌دیده داشته است.

نتایج نشان داد بین میزان توانمندی‌های علمی-تخصصی مدیران و اعضای هیأت‌های ورزشی با میزان توجه به بیمه مسئولیت مدنی رابطه معناداری وجود دارد. مسئولیت قانونی مدیران به‌ویژه مدیران باشگاه‌های ورزشی به‌عنوان شخص حقوقی بیشتر مبتنی بر نظریه خطر است،

به‌نظر می‌رسد بیشترین تأثیر را در معناداری این فرضیه داشته است.

پیشنهاد

باشگاه‌های ورزشی باید زمینه و امکانات لازم برای کمک متناسب با حادثه و صدمه وارد شده به ورزشکار را پیش‌بینی و فراهم کرده باشند. این امکانات شامل وجود وسایل کمک‌های اولیه، وجود مربیان آشنا به کمک‌های اولیه، اهتمام در رساندن به‌موقع صدمه‌دیده به مراکز درمانی است.

به‌منظور جلوگیری و کاهش حوادث ناشی از ورزش، وظایف و اختیارات مربیان و معلمان ورزش، ورزشکاران و مدیران و مسئولان ورزشی به‌صورت شفاف تشریح شود. پیشنهاد می‌شود مدیران با بررسی دقیق مسئولیت‌ها و حوادث ناشی از ورزش از پیامدهای حقوقی تخلفات در ورزش، حفظ سلامت جسمی و روانی و حیثیتی ورزشکاران و مربیان و نیز مصون داشتن مدیریت‌های ورزشی از مسئولیت‌های قانونی آگاه شوند.

اهمیت آگاهی‌بخشی به والدین و نیز بیان عواقب و تبعات ناشی از آسیب‌های احتمالی ورزشکاران برای مدیران، اعضای هیأت‌های ورزشی و باشگاه‌داران باید جدی گرفته شود و تمهیداتی لحاظ شود تا با اقدامات سختگیرانه ادارات ورزش و جوانان، از فرار عناصر دخیل در امر بیمه‌های ورزشی جلوگیری کنند.

پیشنهاد می‌شود ضمن آگاهی‌بخشی به مردم برای روی آوردن به ورزش، آنها را با فرایند بیمه ورزشی یا دیگر بیمه‌های معتبر که در ورزش وجود دارند آشنا ساخت، و نهادهای مسئول نیز تمهیداتی اتخاذ کنند که ورزش در پارک‌ها و دیگر فضاها، تحت پوشش بیمه قرار گیرد.

با توجه به در نظر نگرفتن پوشش بیمه‌ای مناسب برای تجهیزات و کسانی که از مکان‌های ورزشی شهرداری‌ها استفاده می‌کنند، پیشنهاد می‌شود ضمن تعمیر، تعویض و

حقوقی به بیمه در صورت بروز حادثه از توانمندی‌های مدیران ورزشی است. نتایج این تحقیق با نتایج تحقیق بنیان و کاشف (۱۳۹۲) اعلام کردند ۷۶/۶ درصد مربیان و مدیران با شرایط مورد قبول بیمه برای انجام تعهدات آشنایی کامل ندارند و با نتایج پژوهش فروغی‌پور (۱۳۸۳) در زمینه بررسی میزان آشنایی مربیان، معلمان و مدیران ورزشی شهر تهران با حقوق ورزشی که اعلام کرد درصد کمی (۱۷) درصد از مربیان ورزش با مبحث حقوق ورزشی آشنایی دارند، ناهمسوست. به‌دلیل اینکه بیش از ۹۰ درصد از پاسخگویان دارای کارت مربیگری معتبر (از درجه ۳ تا درجه ملی) بودند، و از آنجا که دارندگان گواهینامه‌های معتبر مربیگری ملزم به گذراندن دوره‌های آموزش حقوق ورزشی‌اند، بیشترین تأثیر را در معناداری این فرضیه داشته است.

نتایج نشان داد بین میزان توانمندی‌های علمی-تخصصی مدیران و اعضای هیأت‌های ورزشی با میزان آشنایی با قوانین و مقررات جهانی رشته ورزشی رابطه معناداری وجود دارد. مدیران و اعضای هیأت‌های ورزشی مکلف‌اند از جدیدترین قوانین و مقررات رشته‌های ورزشی یا تغییرات مربوطه مطلع باشند، هر نوع ناآگاهی از این مهم می‌تواند تبعات فنی و حقوقی برای مدیران در پی داشته باشد. در این خصوص تحقیقات مرتبط با این موضوع یافت نشد، اما با نتایج تحقیق پورانزلی و کاشف (۱۳۹۵) که اعلام کرده بودند ۷۳/۲۸ درصد مربیان با مسئولیت و آگاهی‌های حقوقی از دیدگاه ورزشکاران آشنایی داشتند، در یک راستاست، و با نتایج تحقیق فروغی‌پور (۱۳۸۳) که اعلام کرد درصد کمی (۱۷ درصد) از مربیان ورزش با مبحث حقوق ورزشی آشنایی دارند، مغایر است.

نتیجه: نظر به اینکه بیش از ۶۰ درصد از مدیران شرکت‌کننده در این پژوهش دارای تحصیلات مرتبط و بالای فوق‌دیپلم در رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی بودند،

بازسازی بهنگام تجهیزات و رعایت بی‌نقص بودن آنها،
نسبت به تنظیم بیمه‌نامه مسئولیت مدنی برای حمایت از
آسیب‌دیدگان احتمالی اقدام کنند.
توجه به دانش فنی و توانمندی‌های علمی - تخصصی
مدیران ورزشی و اعضای هیأت‌های ورزشی می‌تواند

به‌عنوان اولویت مهم و اساسی در دستور کار مدیران سطوح
عالی و میانی ورزش برای انتصاب و به‌کارگیری مسئولان و
اعضای هیأت‌های ورزشی قرار گیرد.

منابع و مآخذ

1. Khodadad, Hamid. (2005) Sport Pathology, Bamdad Book Publishing, First Edition, Tehran. P: 1. (Persian)
2. Shuja aldin, Sayed Sadr aldin. Alizadeh, Mohammad Hossein. Moradi, Mehdi. (2008) Investigating the Relationship between the Prevalence of Sport Injuries and Traumatic Factors in Male Students of Payam Noor Athletic Center, Research in Sport Sciences, No. 19, pp: 73-71. (Persian)
3. Epstein, A. (2019). Kentucky and Sports Law. Marq. Sports L. Rev., 30, 117.
4. Nadarian Jahromi, Massoud. Mousavi Nafchi, Mahmoud. Asefi, Seyed Morteza. Karimian, Jahangir. (2016) Investigating the Status of Sports Insurance Services in Paying Injury to Injured Athletes. "Health Information Management, No. 13 (2), pp: 120-112. (Persian)
5. Farahani, Abolfazl. (2016). Sports Law Publications, Hatmi Publications. Pp: 50-13. (Persian)
6. Ebrahimi Atri, Ahmad, Koushaki Hassan, Hashemi Javahiri, Seyed Ali Akbar, Ahmadi, Mehdi, Mahmoodi, Arash (2012) Frequency of sports injuries and related causes in male students participating in 2010th Khorasan Razavi Olympiad, University Journal Sabzevar University of Medical Sciences, Volume 19. (Persian)
7. Cuff, S. C., Coxe, K., Young, J. A., Li, H., Yi, H., & Yang, J. (2019). Concussion clinic presentation and symptom duration for pediatric sports-related concussions following Ohio concussion law. Research in Sports Medicine, 27(1), 11-20.
8. Kashef, Mirmohammad. Sheidaei, Mehdi. (2016) Sports Law and Ethics, Bamdad book Publishing, Volume 1. Pp. 69-68. (Persian)
9. Rahbar kakhka Jaleh, Alireza, Shojaedin, Seyed Sadr alDin. (2010). Types and Frequencies of Sports Injuries, Zahedan Journal of Research in Medical Sciences P. 24.
10. Salehi KIA, Abbas et al. (2010) Strategies for the Prevention of Sports Injuries, Bamdad Book Publishing, Tehran. P. 14. (Persian)
11. Al-Hosseini, Sayyid Muhammad. (2016) Types of Sports Injuries and Related Factors, First Conference on Sport Science in Health, Prevention and Championship. (Persian)
12. Zhang, M., Yu, J., & Wang, X. (2020). Risk Classification of Sports Events. In Sports-related Eye Injuries (pp. 9-18). Springer, Singapore.
13. Nadarian Jahromi, Massoud. (2016) Human Resource Management in Sports Organizations, Negar khaneh Publishing. P: 45. (Persian)

14. AqaiNia, Hossein. (2013). Sports Law, Thirteenth Edition, Mizan Publishing. P: 45. (Persian)
15. Ioannidis, G. (2019). Football intermediaries and self-regulation: the need for greater transparency through disciplinary law, sanctioning and qualifying criteria. *The International Sports Law Journal*, 19(3-4), 154-170.
16. Shukri, nader. (2012). Sports Law, Jangal Publications, An Examination of the Ruling System of Iranian Sports Law, Second Edition. P: 79. (Persian)
17. King, D., Hume, P. A., Hardaker, N., Cummins, C., Gissane, C., & Clark, T. (2019). Sports-related injuries in New Zealand: National Insurance (Accident Compensation Corporation) claims for five sporting codes from 2012 to 2016. *British journal of sports medicine*, 53(16), 1026-1033.
18. Panagiotopoulos, D. P. (2019). Sports Law Categories Fields Of Research And Implementation Of Sports Law. *Kutafin University Law Review*, 6(2), 409-425.
19. Fard Gil. (2009) Sports Facilities Management, translated by Dr. Hassan Asadi et al., First Edition, University of Tehran Publications, p. 37. (Persian)
20. Sharma, A., & Saroha, S. (2020). An Enlighten Review of Issues faced by Sports Law in India. *Studies in Indian Place Names*, 40(50), 3181-3190.
21. Rohola, Najmi. (2007), Examining the Insurance Coverage of Iranian and Japanese Professional Students, Master's Degree in Physical Education, Payame Noor University of Tehran, pp: 20-55.
22. Nafziger, James. A replay of characteristics and trends. *American journal of international law*. 2012. 86(3). PP: 79-83.
23. Olsen, L. A. Scanlan, M. Mackay, S. Babul, D. Reid, M. Clark and P. Raina (2006). "Strategy for Prevention of soccer related injurious: a systematic review ". *British Journal of sport Medicine* 38, pp: 89-94.

The role of professional and scientific skills of managers and members of sports boards in the occurrence of sports accidents.

Asghar Haghghi*¹- Massoud Nadarian Jahromi²- Younes Mohammadzadeh³ - Asghar Nikseresht⁴

1. PhD in Strategic Sports Management, Physical Education Department, General Department of Education, Fars Province, Shiraz, Iran 2. Professor, Department of Sports Science Management, Faculty of Sports Sciences, Isfahan State University, Isfahan, Iran 3. Assistant Professor, Physical Education Department, Zand Higher Education Institute, Shiraz, Iran 4. Assistant Professor, Department of Physical Education, Jahrom Islamic Azad University, Iran

(Received:2019/08/22;Accepted:2020/06/20)

Abstract

Although sports activities lead to mental and physical health, they can also lead to a variety of injuries and accidents. The aim of this study was to investigate the relationship between professional and scientific skills of sports managers and the occurrence of sports accidents and insurance obligations of athletes in Fars province. The research was a field-study. The statistical population of the study was all managers and members of sports boards with inquiries from sports and youth departments (N = 2100) who were selected as a sample by stratified random sampling method and based on Morgan table 330 people. The data collection tool was a researcher-made questionnaire which its validity was confirmed by 20 experts and its reliability was confirmed by the retesting method with a coefficient of 0.86. To analyze the information from descriptive and inferential statistical methods and structural equation model AMOS and SPSS software were used. The results showed that there is a significant relationship between scientific-professional capabilities of sports managers by reducing sports injuries and other research components ($p \leq 0.05$). However, athletes' insurance and sports liability insurance are legal requirements. It is suggested to pay serious attention to the technical knowledge and their scientific-professional skills, especially in the field of insurance and the science of practice, in appointing and employing managers and members of sports boards.

Keywords

Sports Insurance, Scientific Skills, Sports Accidents, Sports Managers, Sports Boards.

---

* Corresponding Author: Email: ah_2424@Yahoo.com ; Tel:+989177316537